

กิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้แนวคิด คิดเป็น เพื่อเสริมสร้างความรู้เรื่องการวิจัยในชั้นเรียนของ
ครูประจำศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยเขตบางเขน สังกัดสำนักงาน
ส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยกรุงเทพมหานคร

The Learning Activity Based - on Khit Pen Concept to Enhance Classroom
Research Knowledge for Teachers of Bang Khen District Non-formal and
Informal Education Center under Bangkok Office of the Non-formal and
Informal Education

◆ อภิสร น้อยบุรี

นิสิตปริญญาเอก สาขาวิชาการศึกษานอกระบบเพื่อพัฒนาสังคม คณะศึกษาศาสตร์
มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

Apitsara Noiburee

Ph.D. Candidate, Doctor of Philosophy Program in Non-formal Education for Social
Development, Faculty of Education, Kasetsart University, E-mail: noiburie@gmail.com

◆ จุฬารัตน์ วัฒนะ

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. ภาควิชาอาชีวศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

Jularat Wattana

Assistant Professor, Ph.D., Department of Vocational Education, Faculty of Education
Kasetsart University, E-mail: fedujrw@ku.ac.th

◆ วิกร ตันทวุธโต

รองศาสตราจารย์ ดร. ภาควิชาอาชีวศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

Vikorn Tantawutho

Associate Professor, Ph.D., Department of Vocational Education, Faculty of Education
Kasetsart University, E-mail: feduvkt@ku.ac.th

Abstract

The purposes of this research were to create the learning activities based-on Khit Pen concept to enhance classroom research knowledge for teachers of Bang Khen district Non-formal and Informal Education Center under Bangkok Office of the Non-formal and Informal Education and to study the result of the learning activities based-on Khit Pen concept to enhance classroom research knowledge for teachers of BangKhen district's Non-formal and

Informal Education Center under Bangkok Office of the Non-formal and Informal Education. The research design was the Pre-experimental research design with type One-Group Pretest-Posttest Design. The study group consisted of 13 volunteers out of the full time Non-formal education and Informal education teachers in Bang Khen district. The research instruments were the learning activities based-on Khit Pen concept and the pre-test and post-test classroom research knowledge test. As for the quality of research tools according to the expert opinion, the content was consistent with learning objectives. The reliability of the KR20 was 0.80. The statistics techniques used for the data analyses were frequency, percentage, arithmetic mean, and standard deviation.

The findings were as follows :

1. The results showed that the learning activity based-on Khit Pen concept to enhance the knowledge of classroom research, consists of 5 steps: 1) Persuasion 2) Integration 3) Solution 4) Doing and 5) Assessment.
2. The results of the use of classroom research knowledge test to compare the knowledge of classroom research before and after the activity, teachers had more accurate knowledge than before the activities began.

Keywords: Non-formal and informal education Learning activity, Khit Pen Concept, Classroom Research

บทคัดย่อ

งานวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อสร้างกิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้แนวคิด คิดเป็น เพื่อเสริมสร้างความรู้เรื่องการวิจัยในชั้นเรียน ของครูประจำศูนย์การศึกษาออกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย เขตบางเขน สังกัดสำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยกรุงเทพมหานคร และ ศึกษาผลการจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้แนวคิด คิดเป็น เพื่อเสริมสร้างความรู้เรื่องการวิจัย ในชั้นเรียนของครูประจำศูนย์การศึกษาออกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยเขตบางเขน สังกัดสำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยกรุงเทพมหานคร รูปแบบการวิจัยเป็นการวิจัยเชิงทดลองเบื้องต้น (Pre-experimental Research Design) แบบ One-group Pretest - Posttest Design กลุ่มที่ศึกษา คือ บุคลากรครูประจำศูนย์การศึกษาออกระบบและการศึกษา ตามอัธยาศัยเขตบางเขน ที่สมัครใจเข้าร่วมกิจกรรมจำนวน 13 คน เครื่องมือที่ใช้ในการทดลอง คือ กิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้แนวคิด คิดเป็นและแบบทดสอบวัดความรู้เรื่องการวิจัยในชั้นเรียนก่อน-หลังการทดลอง ค่าความเชื่อมั่นของแบบทดสอบเท่ากับ 0.80 สถิติที่ใช้วิเคราะห์ข้อมูล คือ ความถี่ (Frequency) ร้อยละ (Percentage) ค่าเฉลี่ย (Mean) และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation)

ผลการวิจัยพบว่า

1. กิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้แนวคิด คิดเป็น รูปแบบการจัดกิจกรรม ประกอบด้วย 5 ขั้นตอนคือ 1) ขั้นชักนำ (Persuasion) 2) ขั้นบูรณาการ (Integration) 3) ขั้นแก้ปัญหา (Solution) 4) ขั้นลงมือปฏิบัติ (Doing) และ 5) ขั้นประเมินผล (Assessment)
2. เปรียบเทียบความรู้เรื่องการวิจัยในชั้นเรียนของครูก่อนและหลังการจัดกิจกรรม พบว่า หลังการจัดกิจกรรม ครูประจำศูนย์การศึกษาออกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยเขตบางเขน มีความรู้ที่ถูกต้องเพิ่มขึ้นมากกว่าก่อนการจัดกิจกรรม

คำสำคัญ : การศึกษาออกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย กิจกรรมการเรียนรู้ แนวคิด คิดเป็น การวิจัยในชั้นเรียน

บทนำ

พระราชบัญญัติส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย พ.ศ. 2551 (Ministry of Education, 2008) กำหนดให้ ส่งเสริม สนับสนุน และพัฒนาบุคลากรที่เกี่ยวข้องกับการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย ทำวิจัยในชั้นเรียน สอดคล้องกับ Odhiambo (2010) และ Hopkins (1985) ที่กล่าวว่า การวิจัยในชั้นเรียน เป็นเครื่องมือเพื่อแก้ปัญหาพัฒนาการเรียนการสอนในชั้นเรียน จึงจำเป็นที่ครูต้องมีความสามารถในการสอนและการวิจัยในชั้นเรียน (Wongvanich, S., 2012)

ศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยเขตบางเขน สังกัดสำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยกรุงเทพมหานคร เป็นหน่วยงานของสำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ มีหน้าที่จัดการเรียนการสอนเพื่อให้เกิดการเรียนรู้ทุกประเภทแก่นักศึกษาและประชาชน โดยจัดกิจกรรมการเรียนรู้ตามหลักสูตรการศึกษานอกโรงเรียนสายสามัญและสายอาชีพ การจัดกิจกรรมการเรียนรู้หรือกิจกรรมพัฒนาคุณภาพชีวิต มีบุคลากรที่ทำหน้าที่จัดการเรียนการสอนจำนวนทั้งหมด 13 คน กำหนดคุณสมบัติเฉพาะตำแหน่งครูการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยตำบล และครูประจำศูนย์การเรียนชุมชน ให้มีคุณสมบัติปริญญาตรีทางการศึกษาไม่จำกัดสาขาวิชา หรือคุณสมบัติอื่นที่คุรุสภารับรอง (Office of the Non-Formal and Informal Education, 2013) และมีใบอนุญาตประกอบวิชาชีพครูตามพระราชบัญญัติสภาครูและบุคลากรทางการศึกษา พ.ศ. 2546 โดยมีวิชาการวิจัยทางการศึกษาเป็นวิชาบังคับที่ทุกคนต้องเรียน (Office of the Secretary of the Council of Teachers, 1992.) ดังนั้นครูประจำศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยเขตบางเขนทุกคน จึงมีพื้นฐานความรู้การวิจัยในชั้นเรียนทุกคน ผลการสำรวจความต้องการจำเป็นในการพัฒนาการจัดการเรียนการสอนของครูประจำศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยเขตบางเขน ในปีการศึกษา 2559 พบว่า ครูส่วนใหญ่มีความต้องการฝึกอบรมเสริมความรู้เรื่องการวิจัยในชั้นเรียน เพื่อนำความรู้เรื่องการวิจัยในชั้นเรียน ไปใช้แก้ปัญหาและพัฒนาการเรียนการสอนให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ตามวัตถุประสงค์ของหลักสูตร โดยสอดคล้องกับนโยบายและจุดเน้นการดำเนินงานของสำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย ที่กำหนดให้ครู

การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยทุกคน ต้องทำวิจัยในชั้นเรียนทุกภาคเรียน (Ministry of Education, 2012)

ที่ผ่านมา มีการจัดฝึกอบรมเรื่องการวิจัยในชั้นเรียนให้ครูการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย เป็นลักษณะการบรรยายให้ความรู้การวิจัยในชั้นเรียนแบบเดิม ซึ่งครูขาดความเข้าใจที่จะนำความรู้การวิจัยในชั้นเรียน มาใช้คิดวิเคราะห์สภาพปัญหาจากสภาพความเป็นจริงของครูอย่างไร จึงมีความจำเป็นต้องหาวิธีการหรือแนวทางใหม่ในการจัดฝึกอบรมเพื่อเสริมเติมเต็มศักยภาพครูในเรื่องการวิจัยในชั้นเรียน ให้ครูสามารถคิดวิเคราะห์ปัญหาโดยใช้ข้อมูลจากสภาพความเป็นจริง สิ่งสำคัญของการวิจัยในชั้นเรียนคือการแสวงหาข้อมูลจากสภาพจริง แหล่งข้อมูลที่สำคัญในการทำวิจัยในชั้นเรียน ได้แก่ ข้อมูลส่วนตัวของครู ข้อมูลจากสภาพแวดล้อม ข้อมูลจากเอกสารตำราวิชาการ เป็นต้น ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิด คิดเป็น ของ ดร.โกวิท วรพิพัฒน์ ในการคิด การวิเคราะห์ และการตัดสินใจแก้ปัญหาโดยใช้ข้อมูล 3 ด้าน คือ ข้อมูลตนเอง ข้อมูลสังคมสิ่งแวดล้อม และข้อมูลวิชาการ

จากเหตุผลข้างต้นที่กล่าวมา ผู้วิจัยจึงนำ แนวคิด คิดเป็น มาใช้เป็นแนวทางเชื่อมโยงการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ เพื่อเสริมสร้างความรู้ความเข้าใจเรื่องการวิจัยในชั้นเรียน และเสริมศักยภาพครูประจำศูนย์การศึกษา นอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยเขตบางเขน สังกัดสำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยกรุงเทพมหานคร ให้ครูมีความรู้การวิจัยในชั้นเรียนที่ถูกต้องเพิ่มขึ้นตามหลักวิชา สอดรับกับนโยบายและจุดเน้นการดำเนินงานสำนักงานการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย ด้านการพัฒนาคุณภาพบุคลากรในการจัดการเรียนการสอน ให้ครูมีความรู้การวิจัยในชั้นเรียน สามารถจัดการเรียนรู้ได้อย่างมีประสิทธิภาพและเป็นประโยชน์ต่อการเรียนรู้ของผู้เรียนตามมาตรฐานการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อสร้างกิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้แนวคิด คิดเป็น เพื่อเสริมสร้างความรู้เรื่องการวิจัยในชั้นเรียนของครูประจำศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยเขตบางเขน สังกัดสำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยกรุงเทพมหานคร
2. เพื่อศึกษาผลการจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้แนวคิด คิดเป็น เพื่อเสริมสร้างความรู้เรื่องการวิจัยในชั้นเรียนของครูประจำศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยเขตบางเขน สังกัดสำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยกรุงเทพมหานคร

การทบทวนวรรณกรรม

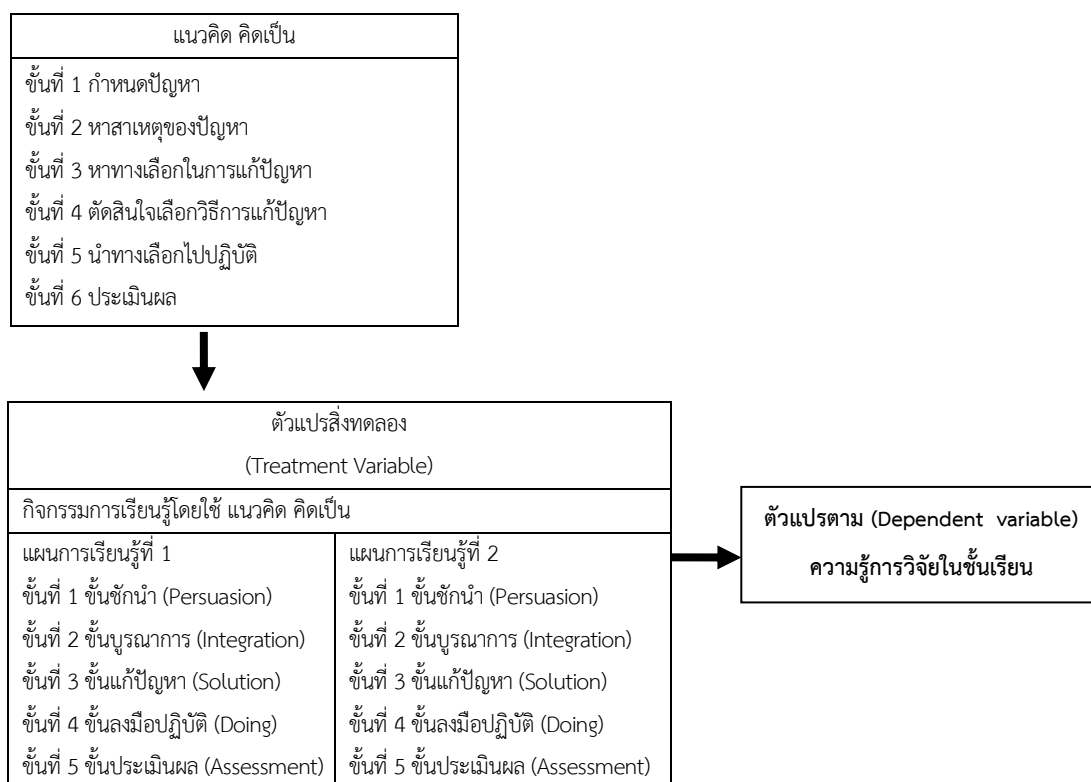
แนวคิดเกี่ยวกับการเรียนรู้ การเรียนรู้จะเกิดขึ้นได้ภายใต้สภาพแวดล้อมที่กระตุ้น และสนับสนุนให้ผู้เรียนค้นพบคำตอบที่ตนเองพอใจ (Tantawutho,V., 1993) การรับฟังความคิดเห็น การแลกเปลี่ยนเรียนรู้ในกลุ่ม ประสบการณ์ของผู้เรียน และความรู้ของผู้สอนตามหลักวิชาการ เหล่านี้เป็นข้อมูลที่สนับสนุนให้ผู้เรียนเกิดความคิด และวิธีการแก้ปัญหา สามารถเชื่อมโยงความรู้ ความคิด ทักษะ และประสบการณ์ที่มีความหมาย

สัมพันธ์กันเป็นองค์รวมเกิดความรู้จริงในสิ่งที่ศึกษา คิดเป็น ทำเป็น แก้ปัญหาเป็น สามารถนำความรู้ไปประยุกต์ใช้ในชีวิตจริงได้ (Ministry of Education, 2006) สอดคล้องกับ (Gagne and Briggs, 1974) ที่กล่าวว่า การเรียนรู้เป็นกระบวนการที่เกิดขึ้นภายในตัวผู้เรียน ผู้เรียนสามารถนำการแก้ปัญหาไปใช้กับสถานการณ์อื่นที่คล้ายคลึงกันได้

แนวคิด คิดเป็น หลักการสำคัญแนวคิด คิดเป็นของดร.โกวิท วรพิพัฒน์ ในการตัดสินใจยอมรับหรือเลือกปฏิบัติสิ่งใดควรคิดอย่างรอบคอบโดยใช้ข้อมูลด้านวิชาการ สังคมสิ่งแวดล้อม และตนเอง มาเชื่อมโยงประกอบการตัดสินใจแก้ปัญหา (Kaewsaiha, T., 2011) วิธีการแก้ปัญหา ตามแนวคิด คิดเป็น มีดังนี้ 1. กำหนดปัญหา 2. หาสาเหตุของปัญหา 3. กำหนดทางเลือกที่จะใช้เป็นแนวทางแก้ปัญหา 4. ตัดสินใจเลือกวิธีการแก้ปัญหา 5. นำทางเลือกไปปฏิบัติ 6. ประเมินผลการแก้ปัญหา ถ้าผลที่เกิดขึ้นเป็นที่พอใจก็จะนำไปสู่ความสุข (Rohitviset, S., 2001)

แนวคิดเกี่ยวกับการวิจัยในชั้นเรียน การวิจัยในชั้นเรียน หมายถึง การวิจัยที่ทำขึ้นโดยครูผู้สอนในชั้นเรียนที่มีการเรียนการสอน โดยมีวัตถุประสงค์ในการกำหนดเป้าหมายที่ต้องการชัดเจนเพื่อแก้ปัญหาที่เกิดขึ้นในขณะที่มีการเรียนการสอน หรือเพื่อพัฒนากระบวนการเรียนการสอนให้ดีขึ้นกว่าเดิมโดยใช้กระบวนการเรียนรู้ที่จัดขึ้นเป็นระบบ และนำผลที่ได้มาปรับปรุงการเรียนการสอนทันทีเพื่อแก้ปัญหาและพัฒนาการจัดการเรียนการสอนของครู (Wongvanich, S., 2012)

กรอบแนวคิดในการวิจัย

ภาพที่ 1 กรอบแนวคิดในการวิจัย

นิยามศัพท์

กิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้แนวคิด คิดเป็น หมายถึง การจัดประสบการณ์การเรียนรู้ โดยนำแนวคิด คิดเป็น เชื่อมโยงการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ เพื่อเสริมสร้างความรู้เรื่องการวิจัยในชั้นเรียนให้กับครูประจำศูนย์ การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยเขตบางเขน สังกัดสำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยกรุงเทพมหานคร โดยกิจกรรมการเรียนรู้ที่จัดแบ่งเป็น 2 แผนการเรียนรู้ ดังนี้

แผนการเรียนรู้ที่ 1 การสำรวจและกำหนดปัญหา มีขอบเขตเนื้อหา การวิจัยในชั้นเรียนเกี่ยวกับ ความรู้เบื้องต้นการวิจัยในชั้นเรียน หัวข้อวิจัย ความเป็นมาของปัญหาวิจัย วัตถุประสงค์การวิจัย ตัวแปรการวิจัย หัวข้อในการตรวจสอบเอกสาร และกลุ่มเป้าหมายในการวิจัย

แผนการเรียนรู้ที่ 2 เครื่องมือวิจัย มีขอบเขตเนื้อหาการวิจัยในชั้นเรียนเกี่ยวกับ การเก็บรวบรวมข้อมูล และการวิเคราะห์ข้อมูล

กิจกรรมการเรียนรู้ที่จัดขึ้น ในแต่ละแผนการเรียนรู้ ประกอบด้วย 5 ขั้นตอนดังนี้

ขั้นตอนที่ 1 ขั้นชักนำ (Persuasion)

ขั้นตอนที่ 2 ขั้นบูรณาการ (Integration)

ขั้นตอนที่ 3 ขั้นแก้ปัญหา (Solution)

ขั้นตอนที่ 4 ขั้นลงมือปฏิบัติ (Doing)

ขั้นตอนที่ 5 ขั้นประเมินผล (Assessment)

ความรู้เรื่องการวิจัยในชั้นเรียน หมายถึง ความเข้าใจเนื้อหาการวิจัยในชั้นเรียน ของครูประจำศูนย์ การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยเขตบางเขน สังกัดสำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยกรุงเทพมหานคร โดยวัดจากผลคะแนนที่ได้ จากการทำแบบทดสอบความรู้ ก่อนและหลังการจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้ แนวคิด คิดเป็น เพื่อเสริมสร้างความรู้เรื่องการวิจัยในชั้นเรียน

วิธีการดำเนินการวิจัย

การวิจัยเรื่อง กิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้แนวคิด คิดเป็น เพื่อเสริมสร้างความรู้ เรื่องการวิจัยในชั้นเรียน ของครูประจำศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยเขตบางเขน สังกัดสำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยกรุงเทพมหานคร เป็นการวิจัยเชิงทดลองเบื้องต้น (Pre-experimental Research Design) แบบ One-group Pretest - Posttest Design ศึกษาเพียง 1 กลุ่ม 1 สิ่งทดลอง โดยสร้างสิ่งทดลอง (Treatment) คือ กิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้ แนวคิด คิดเป็น เพื่อเสริมสร้างความรู้เรื่องการวิจัยในชั้นเรียน และเปรียบเทียบความรู้เรื่องการวิจัยในชั้นเรียนก่อน-หลังการจัดกิจกรรมการเรียนรู้

ในการวิจัยครั้งนี้ แบ่งการศึกษาวิจัยออกเป็น 2 ระยะ คือ

ระยะที่ 1 สร้างกิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้แนวคิด คิดเป็น เพื่อเสริมสร้างความรู้เรื่องการวิจัยในชั้นเรียน ของครูประจำศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยเขตบางเขน สังกัดสำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยกรุงเทพมหานคร

ระยะที่ 2 ศึกษาผลการจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้แนวคิดคิดเป็น เพื่อเสริมสร้างความรู้เรื่องการวิจัยในชั้นเรียน ของครูประจำศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยเขตบางเขน

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มที่ศึกษา คือ บุคลากรครูประจำศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยเขตบางเขน ทั้งหมดจำนวน 13 คนที่สมัครใจ เข้าร่วมกิจกรรม

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ประกอบด้วย

1. เครื่องมือที่ใช้ในการทดลอง คือ กิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้แนวคิด คิดเป็น เพื่อเสริมสร้างความรู้เรื่องการวิจัยในชั้นเรียนตามแนวคิด คิดเป็น

2. เครื่องมือวัดผลการจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้แนวคิด คิดเป็น เพื่อเสริมสร้างความรู้เรื่องการวิจัยในชั้นเรียน คือแบบทดสอบวัดความรู้เรื่องการวิจัยในชั้นเรียนก่อน-หลังการทดลอง เป็นข้อสอบแบบปรนัย 4 ตัวเลือก จำนวน 2 ชุดชุดละ 30 ข้อ

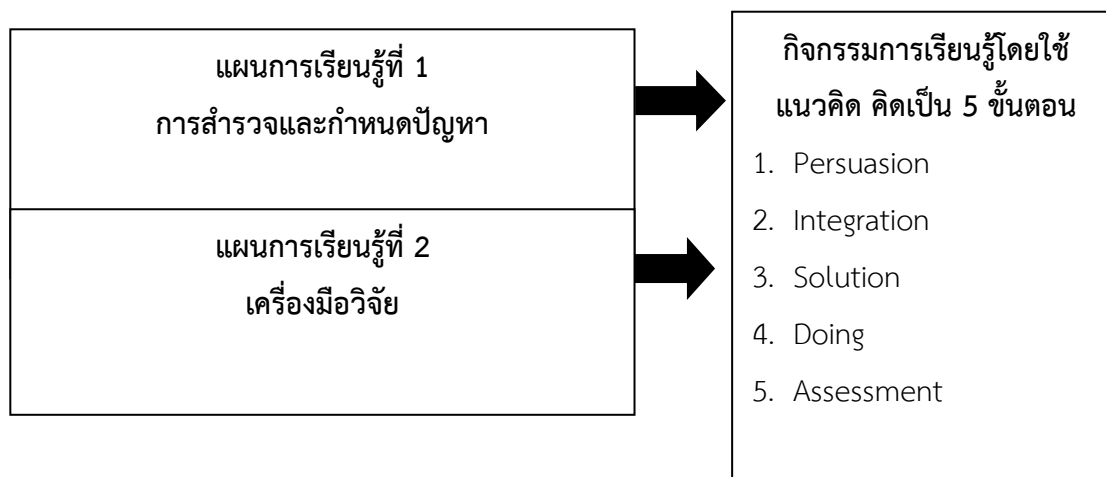
ตรวจสอบความถูกต้อง และหาความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา (Content Validity) มีความสอดคล้องของข้อคำถามกับวัตถุประสงค์การเรียนรู้ และ มีค่าความเชื่อมั่นของแบบทดสอบ KR20 เท่ากับ 0.80

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยดำเนินการทดลอง จัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้แนวคิด คิดเป็นเพื่อเสริมสร้างความรู้เรื่องการวิจัยในชั้นเรียน ของครูประจำศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยเขตบางเขน ที่สมัครใจเข้าร่วมกิจกรรม จำนวน 13 คน ในภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2559 ใช้เวลาในการจัดกิจกรรมจำนวน 1 วัน เนื่องจากครูประจำศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยเขตบางเขนทุกคน มีพื้นฐานความรู้การวิจัยในชั้นเรียนทุกคน ซึ่งดำเนินการทดลองดังนี้

1. ให้ครูประจำศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยเขตบางเขนทั้ง 13 คน ทำแบบทดสอบวัดความรู้เรื่องการวิจัยในชั้นเรียนก่อนจัดกิจกรรมการเรียนรู้ (Pretest) ใช้เวลาทดสอบ 45 นาที

2. ดำเนินการทดลองจัดกิจกรรม ผู้วิจัยเป็นผู้ดำเนินการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ ตามแผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้กับกลุ่มที่ศึกษา ดังแสดงในภาพที่ 2

ภาพที่ 2 กิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้แนวคิด คิดเป็น 2 แผนการเรียนรู้

การวิเคราะห์ข้อมูล

กิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้แนวคิด คิดเป็น เป็นการวัดความรู้ก่อนและหลังการจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้แนวคิด คิดเป็น เพื่อเสริมสร้างความรู้เรื่องการวิจัยในชั้นเรียน โดยใช้แบบทดสอบวัดความรู้เรื่องการวิจัยในชั้นเรียน เป็นข้อสอบแบบปรนัย 4 ตัวเลือกจำนวน 2 ชุด ชุดละ 30 ข้อ คะแนนเต็ม 30 คะแนน โดยพิจารณาภาพรวมมีระดับการวัดเป็นช่วงสเกล (Interval scale) โดยใช้เกณฑ์การแบ่งระดับขั้นคะแนนแบบเกณฑ์อ้างอิงตามหลักการของ Learning for Mastery ของ Bloom (Bloom, Hasting, and Madaus. 1971) โดยแบ่งระดับขั้นคะแนน เป็น 3 ระดับ คือ คะแนนระดับต่ำ ร้อยละ 0 - 59 คะแนนระดับปานกลางร้อยละ 60 - 79 และคะแนนระดับสูง ร้อยละ 80 - 100 ใช้การประมาณค่าคะแนนพัฒนาการเรียนรู้ในด้านความรู้โดยใช้การกำหนดคะแนนแบบอิงพัฒนาการ (Kanchanavasi, S. 2013)

มีการวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้สถิติเชิงพรรณนาคือ ความถี่ (Frequency) ร้อยละ (Percentage) ค่าเฉลี่ย (Mean) และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation)

การสรุปผลการวิจัย

นำเสนอผลการวิจัยตามวัตถุประสงค์ของการวิจัย แบ่งการนำเสนอผลการวิจัยออกเป็น 2 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 ผลการสร้างกิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้แนวคิด คิดเป็น เพื่อเสริมสร้างความรู้เรื่องการวิจัยในชั้นเรียนของครูประจำศูนย์การศึกษาอนุบาลและการศึกษาตามอัธยาศัย เขตบางเขน สังกัดสำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยกรุงเทพมหานคร สามารถสรุปเป็นขั้นตอนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้แนวคิด คิดเป็น รายละเอียดดังแสดงในภาพที่ 3

ภาพที่ 3 ขั้นตอนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้แนวคิด คิดเป็น

ตอนที่ 2 ผลการจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้แนวคิด คิดเป็น เพื่อเสริมสร้างความรู้เรื่องการวิจัยในชั้นเรียนของครูประจำศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยเขตบางเขน สังกัดสำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยกรุงเทพมหานคร โดยแบ่งผลการศึกษาเป็นดังนี้

ผลการทดสอบวัดความรู้ที่ถูกต้องของครูประจำศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยเขตบางเขน จำนวน 13 คน เกี่ยวกับการวิจัยในชั้นเรียนหลังการจัดกิจกรรม พบว่า ครูประจำศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยเขตบางเขนทั้ง 13 คน มีความรู้เกี่ยวกับการวิจัยในชั้นเรียนเพิ่มมากขึ้นก่อนการจัดกิจกรรมคิดเป็นจำนวนครูประจำศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยเขตบางเขน ที่มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการวิจัยในชั้นเรียนที่ถูกต้องเพิ่มมากขึ้นร้อยละ 100.00 (ครูทุกคนมีความรู้หลังการ

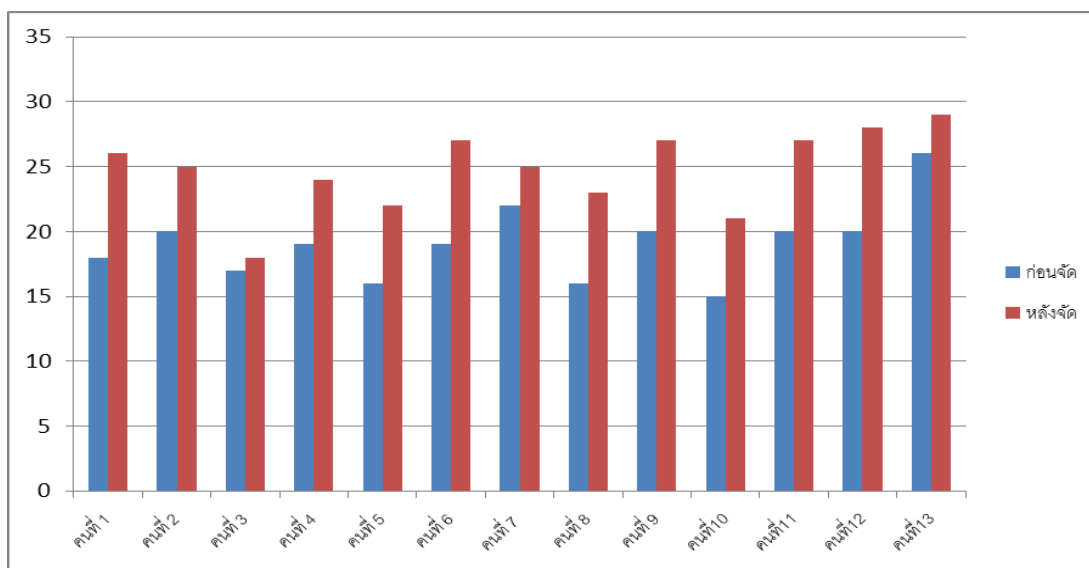
จัดกิจกรรมทั้ง 13 คน) โดยผลการวิจัย พบว่า ครูประจำศูนย์การศึกษาครอบครัวและชุมชนตามอัธยาศัย เขตบางเขน มีความรู้วิจัยในชั้นเรียนเพิ่มขึ้นในทุกข้อคำถามในทุกเรื่องได้แก่ 1) ความรู้เบื้องต้นการวิจัยในชั้นเรียน 2) การสำรวจและกำหนดปัญหา 3) หัวข้อวิจัย 4) ความเป็นมาของปัญหาวิจัย 5) วัตถุประสงค์การวิจัย 6) ตัวแปรในการวิจัย 7) หัวข้อในการตรวจเอกสาร 8) กลุ่มเป้าหมายการวิจัย 9) การเก็บรวบรวมข้อมูล และ 10) การวิเคราะห์ข้อมูล)

ผลการวัดคะแนนพัฒนาการด้านความรู้ของครูประจำศูนย์การศึกษาครอบครัวและชุมชนตามอัธยาศัยเขตบางเขน จำนวน 13 คน เกี่ยวกับการวิจัยในชั้นเรียนหลังการจัดกิจกรรม พบว่า ครูมีพัฒนาการด้านความรู้ระดับสูงมาก จำนวน 1 คน ครูมีพัฒนาการด้านความรู้ระดับสูง จำนวน 5 คน ครูมีพัฒนาการด้านความรู้ระดับกลาง จำนวน 6 คน และ ครูมีพัฒนาการด้านความรู้ระดับต้น จำนวน 1 คน รายละเอียดดังแสดงในตารางที่ 1

ตารางที่ 1 คะแนนทดสอบความรู้ก่อนและหลังการจัดกิจกรรมรายบุคคล

ผู้เข้าร่วมกิจกรรม	คะแนนทดสอบก่อนจัดกิจกรรม	คะแนนทดสอบหลังจัดกิจกรรม	เปลี่ยนแปลง (คะแนน)	คะแนนพัฒนาการความรู้ (ร้อยละ)	ระดับพัฒนาการ
คนที่ 1	18	26	+8	66.67	สูง
คนที่ 2	20	25	+5	50	กลาง
คนที่ 3	17	18	+1	7.69	ต้น
คนที่ 4	19	24	+5	45.45	กลาง
คนที่ 5	16	22	+6	42.06	กลาง
คนที่ 6	19	27	+8	66.67	สูง
คนที่ 7	22	25	+3	37.50	กลาง
คนที่ 8	16	23	+7	50	กลาง
คนที่ 9	20	27	+7	70	สูง
คนที่ 10	15	21	+6	40	กลาง
คนที่ 11	20	27	+7	70	สูง
คนที่ 12	20	28	+8	80	สูงมาก
คนที่ 13	26	29	+3	75	สูง

จากตารางที่ 1 แสดงคะแนนทดสอบความรู้ก่อนและหลังการจัดกิจกรรมรายบุคคล เพื่อให้เห็นภาพที่ชัดเจนสามารถแสดงด้วยกราฟแท่งดังภาพที่ 4

ภาพที่ 4 กราฟแสดงการเปรียบเทียบความรู้ก่อนและหลังการทดลอง (เป็นรายบุคคล)

การอภิปรายผล

ผลการจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้แนวคิด คิดเป็น เพื่อเสริมสร้างความรู้เรื่องการวิจัยในชั้นเรียนของครูประจำศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยเขตบางเขน ก่อนและหลังการจัดกิจกรรม มีประเด็นสำคัญนำมาอภิปรายผลดังนี้

1. ผลการทดสอบวัดความรู้ที่ถูกต้อง ของครูประจำศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยเขตบางเขน จำนวน 13 คน เกี่ยวกับการวิจัยในชั้นเรียนหลังการจัดกิจกรรม พบว่า จำนวนครูประจำศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยเขตบางเขนทั้ง 13 คน มีคะแนนการทดสอบวัดความรู้เกี่ยวกับวิจัยในชั้นเรียนหลังจัดกิจกรรม เพิ่มขึ้นก่อนการจัดกิจกรรม หากจำแนกรายละเอียดตามขอบเขตเนื้อหาวิจัยในชั้นเรียนที่ใช้ข้อมูล 3 ด้านตามแนวคิด คิดเป็น เชื่อมโยงการเรียนรู้ ครูสามารถทำแบบทดสอบวัดความรู้ในหัวข้อที่ครูเรียนรู้ โดยใช้ข้อมูล 3 ด้านตามแนวคิด คิดเป็น มีค่าคะแนนอยู่ในระดับดี หากเปรียบเทียบกับผลคะแนนการทำแบบทดสอบวัดความรู้ในหัวข้อที่ครูไม่ได้เรียนรู้โดยใช้ข้อมูลทั้ง 3 ด้าน ตามแนวคิด คิดเป็น มีค่าคะแนนอยู่ในระดับต่ำ สอดคล้องกับงานวิจัยของ กัมปนาท บริบูรณ์ (2550) ที่เกี่ยวข้อง กับแนวคิด คิดเป็น ในลักษณะของการนำความรู้ไปใช้ ที่พบว่า ผลการเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนหลังการทดลองใช้หลักสูตรฝึกอบรมตามแนวคิด คิดเป็น สูงกว่าก่อนทดลอง และงานวิจัยของ กมล แสงบุญ (2559) ที่พบว่า การพัฒนากระบวนการเรียนรู้โดยใช้แนวคิด คิดเป็น เพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียน ผู้เรียนทุกคนที่เข้าร่วมกิจกรรมตามโครงการ มีคุณภาพสามารถนำแนวคิด คิดเป็น ไปใช้ ทำให้ คิดเป็น ทำเป็น และแก้ปัญหาเป็น แสดงว่า การนำแนวคิด คิดเป็น มาใช้เชื่อมโยงการจัดกิจกรรมเพื่อให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ ทำให้ผู้เรียนเกิดความรู้ความเข้าใจ สามารถนำความรู้ที่เป็นหลักการและประสบการณ์ที่ได้รับมาประยุกต์ใช้ในการคิดแก้ปัญหาในสถานการณ์ใหม่ เป็นลักษณะการ นำความรู้ไปใช้ได้ดี

2) ประเด็นที่ต้องพิจารณาในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้ แนวคิด คิดเป็น เพื่อเสริมสร้างความรู้ เรื่องการวิจัยในชั้นเรียน ในการจัดกิจกรรมฝึกปฏิบัติจากสถานการณ์จำลอง และเรียนรู้จากกรณีตัวอย่างที่ผู้ จัดกิจกรรมกำหนดขึ้น ไม่ใช่ข้อมูลจริง อาจทำให้ครูไม่สามารถเชื่อมโยงข้อมูลจากสภาพจริงของครู เพื่อนำมา กำหนดทางเลือกทำวิจัยในชั้นเรียนให้เหมาะสมกับตนเอง จึงมีข้อเสนอแนะ ครูเรียนรู้และลงมือปฏิบัติ โดยนำ ข้อมูลจากสภาพจริงในการจัดการเรียนการสอนของตนเอง มาฝึกปฏิบัติทำวิจัยในชั้นเรียน จะทำให้ครูเกิด ความรู้ความเข้าใจ สามารถนำความรู้วิจัยในชั้นเรียนที่ได้ไปใช้ได้ทันที เพราะการเปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้เรียนรู้ จากสถานการณ์จริง ทำให้ผู้เรียนสามารถนำความรู้ไปประยุกต์ใช้ได้เป็นอย่างดี สอดคล้องกับ ทิศนา ขัมมณี (2555) ที่กล่าวว่า การให้ผู้เรียนลงมือกระทำกิจกรรม เรียนรู้จากสถานการณ์จริงด้วยตนเอง ทำให้ได้คิด แก้ปัญหา ผู้เรียนสามารถนำความรู้และประสบการณ์ นำมาปรับใช้ได้จริงทั้งในปัจจุบันและอนาคต

ข้อเสนอแนะที่ได้จากการวิจัย

ควรนำกิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้แนวคิด คิดเป็นไปใช้เพื่อเสริมสร้างความรู้ เรื่องการวิจัยในชั้นเรียน ให้กับครูประจำศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยกรุงเทพมหานครเขตอื่น โดยจัดกิจกรรม การเรียนรู้เป็นกลุ่มขนาดเล็ก เพื่อให้สมาชิกในกลุ่ม มีโอกาสคิดและแลกเปลี่ยนเรียนรู้ประสบการณ์ร่วมกัน

ข้อเสนอแนะการวิจัยครั้งต่อไป

สำหรับการวิจัยครั้งต่อไป ควรมีการศึกษาเปรียบเทียบการวัดการเปลี่ยนแปลงความรู้ระหว่างกลุ่มทดลอง และกลุ่มควบคุม หลังการจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้แนวคิด คิดเป็น เพื่อเสริมสร้างความรู้เรื่องการวิจัยใน ชั้นเรียน

References

- Bloom, B.S., J.T. Hasting and G.F. Madaus. (1971). *Hand book on Formative and Summative Evaluation of Student Learning*. New York: McGraw Hill.
- Gagné, R. M., & Briggs, L. J. (1974). *The principles of instructional design*. (1st ed.). New York, NY: Holt.
- Hopkins, D. (1985). *A Teacher's Guide to Classroom Research*. Great Britain: St Edmunds Buru Press Ltd .
- Kaewsaiha, Thongyu. (2011). *A Guide to Learning Activities Learning skills*. Bangkok: The Agricultural Cooperative Federation of Thailand Co., Ltd.
- Kanchanavasi, Sirichai (2013) *Traditional test theory* Bangkok: Chulalongkorn University.
- Rohitviset, Sanong. (2001). *The Philosophy of Adult Education and Non-Formal Education*. Department of Adult Education, Faculty of Education Srinakharinwirot University.

- Ministry of Education: Office of the Basic Education Commission. (2006). *The Curriculum and Curriculum Management Guidelines According to The Basic Education Curriculum BE 2544*. Bangkok: Office of Academic and Educational Standards.
- Ministry of Education.(2008). *Non-Formal and Informal Education Promotion Act, BE 2551* Bangkok: Office of the Non-Formal and Informal Education.
- Ministry of Education. (2012). *Policy and Operational Focus of The Office of The Non-Formal and Informal Education 2013*. Bangkok: The Agricultural Cooperative Federation of Thailand Co., Ltd.
- Office of the Non-Formal and Informal Education (2013). *The Policy and operational focus of the Office of the Non-Formal and Informal Education Center for the fiscal year 2014*. Bangkok: Pepsi Sweet Graphic Co., Ltd.
- Office of the Secretary of the Council of Teachers. (1992). *Teacher Professional Standards*. Bangkok: Printing House.
- Odhiembo, E. (2010). *Studies; Research methodology; teacher education; Action research; Career preparation*. United States: Academic and Business Research Institute (AABRI) Jacksonville.
- Tantawutho,Vikorn. (1993). *Principles of adult learning*. Bangkok: Bureau of Training and Promotion, Kasetsart University.
- Wongvanich, Suwimol. (2012). *Classroom Action Research*. Bangkok: Chulalongkorn University Press.

Apitsara Noiburee, Ph.D., Candidate, Doctor of Philosophy Program in Non-formal Education for Social Development, Faculty of Education, Kasetsart University.

Assistant Professor, Jularat Wattana, Ph.D., (Agricultural Education), University of Philippines at Los Banos, PHILIPPINES, Department of Vocational Education, Faculty of Education, Kasetsart University.

Associate Professor, Vikorn Tantawutho, Ph.D., Ed.D. (Adult & Continuing Ed.), Texas Woman's University, U.S.A., Department of Vocational Education, Faculty of Education, Kasetsart University.